

จุดเริ่มต้นของโครงการ THAI-ACP

ที่มาของการริเริ่มดำเนินงานโครงการ

ปัจจุบันมีการขาดกิจกรรมทางกายในกลุ่มเด็กและเยาวชนได้กลายเป็นประเด็นปัญหาในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

ประเทศไทยได้เห็นการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการเล่นของเด็ก โดยพบว่าเด็ก ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกายและการเล่นอย่างอิสระน้อยลงเนื่องจากมุ่งเน้นในการให้ความสำคัญกับกีฬาแบบมีโครงสร้าง ด้วยเหตุนี้ ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยรวมดำเนินการโดยใช้หลายมาตรการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวในขณะนี้

ประเทศญี่ปุ่นก็เผชิญกับหลากหลายประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับการมีกิจกรรมทางกายและการออกกำลังกาย รวมถึงการเคลื่อนไหวร่างกายผ่านการเล่นของเด็ก โดยเฉพาะปัญหาการเล่นกลางแจ้งที่ลดน้อยลง ขณะที่เด็ก ๆ จำนวนมากขึ้นที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของร่างกายที่ยังไม่เหมาะสมตามพัฒนาการของช่วงวัย เด็ก ๆ เองก็มีโอกาสในการออกกำลังกายตามการริเริ่มของตนเองและการเคลื่อนไหวร่างกายที่น้อยลงด้วย สาเหตุประการหนึ่งคือการพัฒนาของสิ่งต่าง ๆ ทำให้ชีวิตของเรานั้นมีความสุขและสะดวกสบายขึ้น

ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และมหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อแนะนำโครงการ Active Child Program (ACP) ที่พัฒนาและดำเนินการโดย JSPO ในญี่ปุ่น ซึ่งเป็นโปรแกรมการออกกำลังกายที่ออกแบบมาสำหรับเด็ก เพื่อปลูกฝังรากฐานของการเล่นกีฬาตลอดชีวิต โดยถ่ายทอดความสุขของการทำกิจกรรมทางกายและการเล่นกีฬา ด้วยเหตุนี้ ทางโครงการหวังว่าจะมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางกายและการเล่นอย่างอิสระของเด็ก ๆ ในประเทศไทย

คู่มือเล่มนี้ประกอบไปด้วยทฤษฎีและข้อมูลเชิงปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้นำกิจกรรม และหวังว่าคู่มือเล่มนี้จะแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้นำกิจกรรมในประเทศไทย

1. สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น

สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น ก่อตั้งขึ้นในปี 2454 จากการที่ประเทศญี่ปุ่นได้เข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่นได้ส่งเสริมกีฬาในประเทศไทยโดยมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ มากมาย เช่น การเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างชาติ การแข่งขันกีฬาหลายประเภทในประเทศ จูเนียร์สपोर्टคลับ การฝึกอบรมผู้ฝึกสอนกีฬา ความร่วมมือระหว่างประเทศ และดำเนินการวิจัยด้านเวชศาสตร์การกีฬาและวิทยาศาสตร์

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือระหว่างประเทศ สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่นได้ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กและเยาวชนในประเทศเกาหลี ประเทศจีน ประเทศเยอรมนี และประเทศรัสเซีย นอกจากนี้ ยังเชิญและฝึกอบรมผู้นำกิจกรรมกีฬาเยาวชนจากประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียและภูมิภาคเพื่อเผยแพร่และส่งเสริมกีฬาเยาวชน เกือบ 26 ปีที่ผ่านมาที่สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์อันดีกับสมาคมพันธมิตรทั้งในประเทศไทย และประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนในการดำเนินโครงการฝึกอบรมสำหรับผู้นำกิจกรรม

ตั้งแต่ปี 2560 สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น ได้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อช่วยเหลือประเทศในอาเซียนในการแก้ไขปัญหาสังคมผ่านทางด้านกีฬา เพื่อหวังว่าจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมที่สงบสุข และใช้ความรู้และประสบการณ์ทางด้านกีฬาของประเทศไทยเป็นสิ่งที่ให้ความช่วยเหลือบรรดาประเทศอาเซียนได้ โดยประเทศไทยแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนโครงการนี้ ซึ่งนำมาสู่การเริ่มต้นความสัมพันธ์และความร่วมมือในปี 2561 จนเกิดขึ้นเป็นการทำงานร่วมกับการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อแนะนำโครงการ ACP และโครงการอื่น ๆ ที่ริเริ่มขึ้นในประเทศไทย

2. การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.)

นอกเหนือจากการส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศทางด้านกีฬาแล้ว การกีฬาแห่งประเทศไทย ยังได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทย รวมถึงประชาชนชาวไทย ทุกเพศ ทุกวัย ได้มีพื้นฐานทางการเคลื่อนไหวร่างกายที่ดีและเหมาะสมตามช่วงวัย ด้วยเชื่อว่าทักษะพื้นฐานดังกล่าวนี้จะเป็นบันไดสำคัญที่นำไปสู่ความสามารถและความเป็นเลิศทางด้านกีฬาในที่สุด

ตลอดช่วงระยะเวลากว่า 20 ปีที่ผ่านมา การกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) ภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และ Japan Sport Association (JSPO) ได้มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมาอย่างยาวนาน ทั้งในแง่ของความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน เพื่อให้เกิดแนวทางร่วมกันในการพัฒนากีฬาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทั่งล่าสุดทางการกีฬาแห่งประเทศไทย ได้มีโอกาสรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโครงการ Active Child Program (ACP) และนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ร่วมในการจัดค่ายฝึกกีฬาสำหรับเด็ก (SAT Summer Camp) ในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน ซึ่งจะตรงกับเดือนเมษายนของทุกปี นอกจากนี้ การกีฬาแห่งประเทศไทย มีแผนในการขยายผลการดำเนินงานดังกล่าวไปสู่หน่วยงานการกีฬาแห่งประเทศไทยในระดับภูมิภาคและจังหวัด รวมถึงใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายใต้ความรับผิดชอบของ กกท. อาทิ โครงการ Sports Hero

นับเป็นโอกาสอันดียิ่งที่ทางการกีฬาแห่งประเทศไทยได้มีส่วนสำคัญในการผลักดันและพัฒนาให้เกิดคู่มือสำหรับารส่งเสริมกิจกรรมทางกายในเด็กและเยาวชนไทยเล่มนี้ขึ้น อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ ของการกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของการกีฬาแห่งประเทศไทยได้มีพื้นฐานทางด้านการเคลื่อนไหวอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีความสุขที่ได้ทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกาย

3. ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค), สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (ทีแพค) สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหน่วยงานภาคีด้านวิชาการของ สสส. ที่มีหน้าที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานศึกษาวิจัย องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางกายในมิติทางประชากรและสังคม เพื่อพัฒนาต้นแบบ นวัตกรรม เครื่องมือ ฐานข้อมูล การประเมินผล และกำหนดประเด็นงานวิจัยด้านกิจกรรมทางกายของประชากรทุกกลุ่มวัย

สำหรับการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในกลุ่มประชากรวัยเด็ก ทีแพค ได้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานวิชาการ ที่นำแนวคิด ACP มาประยุกต์ให้เข้ากับบริบทไทยโดยจัดทำเป็นโครงการ THAI-ACP ร่วมกับโรงเรียนต้นแบบจำนวน 9 แห่ง ในประเทศไทย โดยมีการส่งเสริมกิจกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งการจัดกิจกรรม ACP ในรูปแบบชมรม การประยุกต์ กับวิชาเรียนพลศึกษา และการจัดสรรเวลาหลังเลิกเรียน (After School Program) โดยมีการติดตามประเมินผล การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน เพื่อนำผลที่ได้มาแสดงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึง ประสิทธิภาพ และมีความมั่นใจในการนำแนวคิด ACP ไปขยายผลในวงที่กว้างมากขึ้น โดยจุดเด่นสำคัญของการส่งเสริม กิจกรรมทางกายด้วยแนวคิด ACP คือการสร้างทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายให้กับเด็กหรือ Physical Literacy ที่เริ่ม จากการสร้างประสบการณ์เชิงบวกในการเล่นให้กับเด็ก ทำให้เด็กมีความกล้าและมั่นใจที่จะออกมาทำกิจกรรมทางกาย มากขึ้น

4. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ตลอดช่วงระยะเวลาเกือบสองทศวรรษ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและเป็นน้ำม้นหล่อเลี้ยงในระบบการส่งเสริมสุขภาพให้กับประชากรไทยทุกเพศวัย โดยทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ วิชาการ และประชาสังคม ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีสุขภาวะอย่างรอบด้าน การดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายในเด็ก นับเป็นประเด็นที่แผนส่งเสริมกิจกรรมทางกาย สำนักส่งเสริมวิถีชีวิตสุขภาวะ สสส. ให้ความสำคัญมาโดยตลอด ด้วยความเชื่อมั่นพื้นฐานที่ว่า การลงทุนในเด็กจะให้ ผลตอบแทนที่คุ้มค่ามากที่สุดในระยะยาว ด้วยเหตุนี้ ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีแผนส่งเสริมกิจกรรมทางกายจึงได้ สนับสนุนให้เกิดการพัฒนากลไก เครื่องมือ ตลอดจนกิจกรรมต้นแบบและนวัตกรรมที่หลากหลายสำหรับการส่งเสริม กิจกรรมทางกายในเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการ Active Play Active School ออกมาเล่นโดย สสส. หรือโรงเรียนฉลาดเล่น (Active School) ภายใต้ยุทธศาสตร์ 2 เพิ่ม 1 ลด คือ เพิ่มกิจกรรมทางกาย (Physical Activities) ในชีวิตประจำวัน เพิ่มพื้นที่สุขภาวะ (Healthy Space) เพื่อการมีกิจกรรมทางกาย และลด พฤติกรรมเนือยนิ่ง (Sedentary Behavior) ในชีวิตประจำวัน

ความร่วมมือระหว่างสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทยกับ สสส. ในการนำแนวคิด THAI-ACP มาใช้ ส่งเสริมกิจกรรมทางกายให้กับเด็กไทยในครั้งนี้ จะเป็นโอกาสสำคัญที่ทั้ง 2 หน่วยงานจะได้แลกเปลี่ยนแนวคิดและ วิธีการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในเด็กที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน รวมทั้งเป็นการพัฒนารากฐานสำหรับขยายผล การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในเด็กให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มประเทศอาเซียนอีกด้วย

